

Nem térkép!

VISSZHANG - LXVIII. évfolyam, 19. szám, 2024. május 10.

Pontos és árnyalt gondolatközlésre alkalmas a magyar nyelv. Adott esetben a cselekvő alanyok kilétét, a köztük lévő különbségeket is hajszálpontosan érzékelteti, azt például, hogy az illető, aki meglátogatni készül valamely vidéket, idegenként, turistaként teszi-e ezt, vagy mint az adott táj szülötte. A magyar haza „szerelmes földrajzát” bemutatandó, Szabó Zoltán így fogalmaott 1942-ben: „Hazája földjét nem megnézi, hanem meglátja az ember...” Ugyancsak ő osztotta meg az országjárás során felgyűlt tapasztalatát, miszerint „a tájakkal legkönnyebben úgy találkozik az ember, ha gyalog vagy kerékpáron tesz meg hosszú utakat, ha ki van szolgáltatva az időjárásnak, ha a vihar jövedele éppen két falu között éri”.

Hetven-nyolcvan évvel korábban megtörtént s megírt esetre hivatkozhatnék az előbbi írói tapasztalat igazolására. Orbán Balázssal, *A Székelyföld leírása* című monumentális mű szerzőjével történt meg, hogy elhagyván Kézdivásárhely Kanta nevű részét, északnak tartott, amikor egy sötét felhőtömeg kezdett gomolyogni a Torjai-hegységben, és – amint írta – „a hirtelen támadott *Hatforintos* szélről megkapatva, vészes morajjal tombolt lefelé”. A mintegy öt kilométeres utat a legnagyobb székely a legősibb „járművön”, *per pedes apostolorum* tette meg szülőfalumig, Kézdiszentlélekig, közben megúsza szárazon, minthogy ama futó zápor északnak vonult, sőt természeti tüneményben volt része, szivárvány ívelt át az ég boltján, s így bontakozott ki előtte „a nap sugaraiban tündöklő Perkő fehérülő kápolnáival tetején”. Lehet csodálkozni, hogy annyira lelkesedett Székelyföld szerelmese e szerény természeti táj iránt, amint meglátta? Ő ugyanis hazája földjét járta, s nem megnézte mint turista, hanem meglátta mindazt, ami szeme elé tűnt, s úgy mutatta be annak egy jelentős régióját, hogy mai olvasóival is képes megláttatni minden kis tájegységét.

Kár, hogy mi, mai emberek, akik úti célul újból és újból e kistérség nem túl magas (738 m), de távolból is szembeötlő Perkő nevű hegyét választjuk, mondhatni az esztendő minden évszakában, csak ritkán vesszük igénybe amaz ősi „járművet”, amelyen az apostolok „közlekedtek”, s hogy kevésbé értékeljük mindazt, amivel a hozzá forduló megajándékozza ez a kivételes hely: a tiszta levegőt, tavasztól őszig a növényzet színes látványát, a tetőről a lenyűgöző, pazar panorámát, s nem utolsósorban az elmélkedésre és imára alkalmas csendet. Különösen vonzó és értéket hordozó tényező kellene hogy legyen mindenik külön-külön is, de együtt még inkább...

Tehetetlen düh és szomorúság vesz erőt emberünkön, amikor az ország nem egy ilyen tájékán jártában-keltében terepjárók abroncsai által ejtett mély föld-sebeket észlel, valamint a csendet megtörő robaj hullámaiba ütközik. Bizony, gyakorlótérnek tekintik sokan az általuk „csodajárművekkel” összevissza járt – de soha meg nem látott! – tájat, nem is beszélve aztán a legtehetősebb rétegből kikerültekről, akik ide-oda utazván az országban, fölülről, a légtérből mintegy letekintve – Radnóti meglátását ideidézve – térképnek tartják, ami sokaknak a szülőhazája lenne...

Jámbor óhajnak tűnhet, ha azt mondjuk, óvó szeretettel és alázattal kellene viseltetnünk az olyan kisugárzással bíró tájak iránt, amelyekről mindenkor lelki feltöltődést kaphat az odalátogató, aki jogos örökségének s igazi otthonának tartja azokat, akárcsak anyanyelvét. Egyiket is, másikat is meg kell tartanunk, azaz művelnünk kell rajongó szeretettel!